& simpliciter honesta, honesta sunt: talis nanque honestus, & bonus. Sed apud quẽ simpliciter bona, non sunt bona, is neque honestus & bonus: sicut ne is quidem benè valere videatur, cui simpliciter salubria, non sint salubria. Nam si opulentia, & dominatus adueniendo quem piam offenderint, optanda non fuere: sed talia, quæ non offendant, sibi esse optauerint. Qui autem talis sit, qui cedat bonis, eáque veluti fugiat, ne sibi adsint, is nequaquam perfectè bonus, quem honestum bonúmque vocant, esse videatur. Sed cui per se bona omnia, bona sint, nec ab ipsis corrumpatur, vt ab opulentia, & dominatu, is honestus, & bonus.

CAPVT X.

DE eo quod est, ex virtutibus rectè agere, dictum quidem à nobis, sed non quod satis sit. Nam dicebamus, ex recta ratione agendum esse. Verùm id ipsum non intelligés aliquis, interrogauerit fortassis, Ex recta ratione quidnam sit, & vbi recta ratio? Est nimirum ex recta ratione agere, cùm animæ pars irrationalis non prohibuerit rationalem, suam exercere actionem: tũ demum enim, ex recta ratione erit actio. Quoniam animæ partem, vnam quidem deteriorem habemus, alterã meliorem: semper deteriorem, melioris causa obtinemus. Sicut in corpore, & anima, corpus animæ causa habere dicimur, cùm ita habuerit, ne præpediat, sed ita coniungatur, & consurgat ad animæ opus perficiendum. Quandoquidem deterius omne melioris est causa, vt ei in agendo sit auxilio. Cùm igitur affectus menti non inhibuerit suum opus exercere, an non tum ex recta ratione fuerit? Ita propemodum. Verùm fortassis dixerit quispiam, Quo modo affectus habuerint, cùm non impedient? ac quandonam ita habebunt? nescio enim. Sanè id dictu neutiquam faeile est. Neque enim medicus, quando dixerit febricitanti ptisanam proferendam. At quo pacto febricitare sentiam? Cùm (inquit) impalluisse videris. At pallescentem quo modo sciero? Hîc occurrit medicus, Si non habes ex te (inquiens) vt talia sentias, non habeo amplius quid dicam. Hoc pacto de aliis, communis huic erit oratio. Similiter habet & in affectibus dignoscẽdis, Aliquid nanque per sese, sensu oportet coniicere. Quærat porrò & hoc fortassis quispiam. Nũquid re ipsa ista cognoscens, ero cõtinuò felix? Nam sunt qui opinẽtur.

A καὶ τὰ ἁπλῶς καλὰ, καλά ἐστιν. ὁ τοιοῦτος γὰρ καλὸς καὶ ἀγαθός. ᾧ δ' τὰ ἁπλῶς ἀγαθὰ, μὴ ἔστιν ἀγαθὰ, οὐκ ἔστι καλὸς καὶ ἀγαθός· οὐσπερ οὐδὲ ὑγιαίνειν αὖ δύξειεν, ᾧ τὰ ἁπλῶς ὑγιεινὰ, μὴ ὑγιεινά ἐστιν· εἰ γὰρ ὁ πλοῦτος καὶ ἡ ἀρχὴ παραγινόμενα, πινὰ βλάπτοιεν, οὐκ ἂν αἱρετὰ εἶεν, ἀλλὰ τὰ τοιαῦτα ὅσα αὐ αὐτὸν μὴ βλάπτῃ, βουλήσεται αὐτοῦ ἕξεν. ὁ δὲ τοιοῦτος B ὢν, οἷος ὑποστελλόμενος τῆν ἀγαθῶν, φεὺς τὸ μὴ ἕξῃ αὐτῷ, οὐκ ἂν δύξειε καλὸς καὶ ἀγαθὸς ἕξῃ· ἀλλ' ᾧ τὰ γὰρ ἀγαθὰ πάντα ὄντα ἀγαθὰ ὄξι, καὶ ὑπὸ τούτων μὴ διαφθείρεται, ὅῃ ὑπὸ πλάτου καὶ ἀρχῆς, ὁ τοιοῦτος καλὸς καὶ ἀγαθός.

Κεφάλαιον ι.

Υπὲρ τῆς κατὰ τὰς ἀρετὰς ὀρθῶς πεφάνθεν, εἴρηται μθν, οὐκ ἱκανῶς δέ. ἔφαμεν γὰρ τὸ κατὰ τὸν ὀρθὸν λόγον πράττειν. ἀλλ' ἴσως C αὖ τις αὐτὸ τοῦτο ἀγνοεῖν, ἐρωτήσειε, τὸ κατὰ τὸν ὀρθὸν λόγον τί ποτέ ὄξι, καὶ ποῦ ὄξιν ὁ ὀρθὸς λόγος; ἔστιν δὴ κατὰ τὸν ὀρθὸν λόγον πράττειν, ὅταν τὸ ἄλογον μέρος τῆς ψυχῆς μὴ κωλύῃ τὸ λογικὸν ἐνεργεῖν τὴν αὐτῆς ἐνέργειαν. τότε γὰρ ἡ πρᾶξις ὄξὶ κατὰ τὸν ὀρθὸν λόγον. ἐπειδὴ γάρ τι τῆς ψυχῆς, τὸ μὲν κρεῖττον ἔχομεν, τὸ δὲ βέλτιον, ἀεὶ δὲ τὸ κρεῖττον τοῦ βελτίονος ἕνεκεν D ὄξιν, ὥσπερ ὄξὶ σώματος καὶ ψυχῆς, τὸ σῶμα τῆς ψυχῆς ἕνεκεν καὶ τότ' ἐρῶμεν ὀρθῶς ἔχειν τὸ σῶμα, ὅταν ἄτως ἔχῃ ὥστε μὴ κωλύειν, ἀλλὰ καὶ συμβάλλεσθαι καὶ συμπαρορμᾶν φεὺς τὸ τῆς ψυχῆς ὄφιτον εἶν τὸ αὐτῆς ἔργον (τὸ γὰρ κρεῖττον τοῦ βελτίονος ἕνεκεν, φεὺς τὸ σωφρονεῖν τοῦ βελτίονι.) ὅταν οὖν τὰ πάθη μὴ κωλύωσι τὴν νοῦν τὸ αὐτοῦ ἔργον ἐνεργεῖν, τότ' ἔχει E τὸ κατὰ τὴν ὀρθὸν λόγον γινόμενον· ναί. ἀλλ' ἴσως εἴποι τὶς ἄν, ὅταν πῶς ἔχωσι τὰ πάθη, οὐ κωλύοισι, καὶ πότε ὅτως ἔχοισιν; οὐ γὰρ εἶδα. τὸ δὴ τοιοῦτον οὐκ ἔστιν εἰπεῖν ῥᾴδιον. οὐδὲ γὰρ ἰατρὸς· ἀλλ' ὅταν εἴπῃ τοῦ πυρέττοντι πτισανέλιον φεροφέρεσθαι· τὸ δὲ πυρέττειν πῶς αἰσθάνομαι; ὅταν, φησὶν, ὁρᾷς ὠχρὸν ὄντα· τὸ δὴ ὠχρὸν πῶς εἰδήσω; ἐνταῦθα συμβήσεται ὁ ἰατρός· εἰ γὰρ μὴ ἔχεις παρὰ σεαυτοῦ, φησι, τῆν γε τοιούτων αἴσθησιν, οὐκ ἔστι. ὁσαύτως ὑπὲρ τῆς ἄλλων κοινός ὄξι τῆς τοιούτων ὁ λόγος. ὁμοίως δὲ ἔχει καὶ ὅσῃ τῆς παθῶν τοῦ γνωρίζειν. δεῖ γὰρ αὐτὸν συμβάλλεσθαι φεὺς αἴσθησίν τι. Επιζητήσειε δὴ αὖ τις ἴσως καὶ τὸ τοιοῦτον ἆρά γε ἔργα εἰδήσας τοῦτα, καὶ δὴ δυσαίμων ὅσομαι; οἴονται γάρ. τὸ δὲ ὄξιν οὐ τοιοῦτον.